YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
28 päivänä toukokuuta 1998 *

Asiassa C-213/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Francisco de Sousa Fialho, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Portugalin tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöihin liittyvistä asioista vastaavan osaston oikeudellisen yksikön päällikkö Luís Fernandes ja valtion vesilaitoksen oikeudellisen yksikön päällikkö João Lopes Fernandes, 1 Rua da Cova da Moura, Lissabon,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan ensisijaisesti, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan, direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY (EYVL L 181, s. 16), sellaisena kuin se on muutettuna 16.6.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/347/ETY (EYVL L 158, s. 35), 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 88/347/ETY 2 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia direktiivin 86/280/ETY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

määräyksiä pannakseen tämän direktiivin täysin ja oikein täytäntöön, ja toissijaisesti, koska se ei ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä viipymättä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Ragnemalm sekä tuomarit G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray ja K. M. Ioannou (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.3.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.6.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan ensisijaisesti, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan, direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY (EYVL L 181, s. 16), sellaisena kuin se on muutettuna 16.6.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/347/ETY (EYVL L 158, s. 35), 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 88/347/ETY 2 artiklan

ensimmäisen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia direktiivin 86/280/ETY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä pannakseen tämän direktiivin täysin ja oikein täytäntöön, ja toissijaisesti, koska se ei ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä viipymättä komissiolle.

2 Direktiivi 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/347/ETY, on tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23) erityinen soveltamisdirektiivi. Direktiivin 86/280/ETY liitteessä I on yleiset määräykset päästöstandardien raja-arvoista, laatutavoitteista ja vertailumittausjärjestelmistä, kun taas liitteessä II täsmennetään ja täydennetään näitä yleisiä määräyksiä useilla ainekohtaisilla erityismääräyksillä.

3 Siten direktiivissä 86/280/ETY vahvistetaan raja-arvot ja laatutavoitteet direktiivin 76/464/ETY luettelossa I olevan kolmen aineen eli hiilitetrakloridin, DDT:n ja pentakloorifenolin osalta (liite II), joihin on direktiivillä 88/347/ETY lisätty aldriini, dieldriini, endriini ja isodriini sekä heksaklooribentseeni, heksaklooributadieeni ja kloroformi.

4 Direktiivin 86/280/ETY 3 artiklassa säädetään muun muassa niistä direktiivin 76/464/ETY 3 artiklassa tarkoitetuista luvista, jotka jäsenvaltiot myöntävät jo olemassa olevien tai uusien laitosten edellä lueteltujen aineiden päästöille.

5 Direktiivin 86/280/ETY 3 artiklan 3 kohdassa säädetään erityisesti, että direktiivin 76/464/ETY 3 artiklassa tarkoitettujen lupien on sisällettävä yhtä tiukat ehdot kuin ne, jotka on annettu tämän direktiivin liitteissä olevien A-otsikoiden alla, paitsi siinä tapauksessa, että jäsenvaltio noudattaa direktiivin 76/464/ETY 6 artiklan 3 kohtaa tämän direktiivin liitteissä olevien B-otsikoiden mukaan. Nämä luvat on tutkittava uudelleen vähintään joka neljäs vuosi.

6 Lisäksi direktiivin 86/280/ETY 3 artiklan 5 kohdassa säädetään, että analyysin vertailumenetelmä, jota käytetään määritettäessä 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen aineiden esiintyminen, on vahvistettu liitteessä II olevan C-otsikon alla. Muita menetelmiä voidaan käyttää edellyttäen, että tällaisten menetelmien toteamis-, toistettavuus- ja tarkkuusrajat ovat vähintään yhtä hyvät kuin C-otsikon alla vahvistetut rajat.

7 Liitteessä II mainittujen aineiden osalta direktiivin 86/280/ETY 5 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan laatimaan erityiset ohjelmat sitä varten, että vältetään tai poistetaan näiden aineiden aiheuttama pilaantuminen, joka on peräisin merkittävistä yhteisön raja-arvosääntöjen tai kansallisten päästöstandardien alaan kuulumattomista näiden aineiden päästölähteistä (mukaan lukien kerrannaiset lähteet ja hajakuormitus). Direktiivin 86/280/ETY 5 artiklan 3 kohdan mukaan ohjelmat on pantava täytäntöön viimeistään viiden vuoden kuluttua kyseistä ainetta erityisesti koskevan direktiivin tiedoksiantopäivästä.

8 Direktiivi 86/280/ETY on sen 7 artiklan 1 kohdan mukaan tullut saattaa osaksi kansallista oikeusjärjestystä 1.1.1988 mennessä.

9 Direktiivi 88/347/ETY on sen 2 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan tullut saattaa osaksi kansallista oikeusjärjestystä aldriinin, dieldriinin, endriinin ja isodriinin osalta 1.1.1989 mennessä ja muiden direktiivin 86/280/ETY liitteeseen II lisättyjen aineiden osalta 1.1.1990 mennessä.

10 Portugalin hallituksen ilmoitettua komissiolle, että direktiivi 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/347/ETY, oli saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä 7.3.1990 annetulla asetuksella nro 74/90 (Decreto-lei, jäljempänä asetus nro 74/90), komissio totesi 4.2.1993 päivätyllä kirjeellään sille, että näiden direktiivien ei voida katsoa tulleen saatetuksi täysin ja oikein osaksi Portugalin oikeusjärjestystä.

11 Portugalin hallitus on täsmentänyt 24.6.1993 päivätyssä kirjeessään asetuksen nro 74/90 osalta aiemmin esittämäänsä.

12 Todettuaan, että esitettyjen seikkojen nojalla ei voida katsoa, että Portugalin tasavalta olisi noudattanut kysymyksessä olevia direktiivejä, komissio aloitti perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn osoittamalla Portugalin tasavallalle 16.5.1994 päivätyn virallisen huomautuksen.

13 Koska komissio ei saanut mitään kirjallista vastausta 12.7.1995 päivättyä kirjettä lukuun ottamatta, jossa Portugalin viranomaiset pyysivät pidentämään määräaikaa 90 päivällä viralliseen huomautukseen vastaamiseksi, komissio lähetti 2.7.1996 Portugalin tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan direktiivien 86/280/ETY ja 88/347/ETY noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaamisesta.

14 Koska tällä lausunnolla ei ollut vaikutusta, komissio nosti nyt esillä olevan kanteen.

15 Kannekirjelmässään komissio täsmentää Portugalin tasavaltaa kohtaan esittämänsä väitteet seuraavasti:

— asetuksen nro 74/90 44 §:n 3 momentissa säädetään, että toimivaltainen lupaviranomainen voi vahvistaa direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteiden A-otsikoiden alle sisältyviä päästöstandardeja väljempiä vaatimuksia, eikä siinä aseteta minkäänlaista velvollisuutta tutkia näitä lupia uudelleen, joten se on direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 artiklan 3 kohdan vastainen;

— asetuksessa nro 74/90 ei säädetä sellaisista teollisuuslaitoksista, joita ei ole mainittu direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteessä II olevan A-otsikon alla, peräisin olevien jätteiden tiettyjä aineita varten päästöstandardien raja-arvoja,

— asetuksella nro 74/90 ei ole pantu täytäntöön direktiivin 86/280/ETY 3 artiklan 5 kohtaa, joka koskee tämän direktiivin 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen aineiden esiintymistä määritettäessä käytettävää analyysin vertailumenetelmää,

— asetuksella nro 74/90 ei ole pantu täytäntöön direktiivin 86/280/ETY liitteeseen I sisältyvän A-otsikon alla olevaa 5 kohtaa, joka koskee muodostettavaa valvontamenettelyä sen tarkastamiseksi, noudatetaanko 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen aineiden päästöjen suhteen päästöstandardeja,

— asetuksessa nro 74/90 ei vahvisteta direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna, 5 artiklassa tarkoitettua erityistä ohjelmaa liitteessä II erityisesti tarkoitettujen aineiden aiheuttaman, merkittävistä päästölähteistä peräisin olevan pilaantumisen välttämiseksi tai poistamiseksi.

16 Vastineessaan Portugalin tasavalta ei ota konkreettisesti kantaa näihin väitteisiin, eikä se kiistä jättäneensä noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan komission väittämin tavoin. Se viittaa kuitenkin siihen, että direktiivit 86/280/ETY ja 88/347/ETY pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön asetuksen nro 74/90 muutoksella. Tällä vireillä olevalla muutoksella parannetaan ja täydennetään näiden kahden direktiivin täytäntöönpanoa.

17 Siltä osin kuin kysymys on erityisistä ohjelmista, joiden tarkoituksena on direktiivin 86/280/ETY liitteessä II nimenomaan mainittujen aineiden merkittävistä päästölähteistä peräisin olevan pilaantumisen välttäminen tai poistaminen, Portugalin

hallitus esittää, että se on pyrkinyt panemaan täytäntöön tämän direktiivin 5 artiklan säännökset. Työtä ei ole saatu kuitenkaan vielä päätökseen asian monimutkaisuuden ja viranomaisten eteen tulleiden käytännöllisten ja teknisten vaikeuksien takia.

18 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivejä 86/280/ETY ja 88/347/ETY ei ole saatettu niissä säädetyissä määräajoissa täytäntöön.

19 Näin ollen komission kannetta on pidettävä perusteltuna.

20 Portugalin tasavalta ei ole siten noudattanut direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/347/ETY, 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 88/347/ETY 2 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia direktiivin 86/280/ETY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä pannakseen tämän direktiivin täysin ja oikein täytäntöön.

Oikeudenkäyntikulut

21 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Portugalin tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 16.6.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/347/ETY, 7 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 88/347/ETY 2 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia direktiivin 86/280/ETY noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä pannakseen tämän direktiivin täysin ja oikein täytäntöön.

2) Portugalin tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Ragnemalm Mancini Kapteyn

Murray Ioannou

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä toukokuuta 1998.

R. Grass H. Ragnemalm

kirjaaja kuudennen jaoston puheenjohtaja